

Հանդիպում Վլադիմիր Պուտինի հետ

2011թ. հուլիսի 19-ին սեղի ունեցավ ՌԴ վարչապետ Վ. Վ. Պուտինի հանդիպումը կրոնադավանական ուղղությունների, ազգային-մշակութային և հասարակական կառույցների ներկայացուցիչների հետ: Հանդիպմանը մասնակցեց «Ռուսաստանի հայերի միություն» (ՌՀՄ) համառուսաստանյան հասարակա-

«Ես ուզում եմ առաջարկել «Ժողովրդական ձակա» կառույցում ստեղծել հանձնաժողով կամ ֆնանսավորման միջոցառում, որ բոլոր ռուսապետը կողմերը հնարավորություն կունենան մանրամասն ֆնանսավորման այն խնդիրները, որոնք գոյություն ունեն ազգամիջյան հարաբերություններում եւ երիտասարդա-

կան կազմակերպության նախագահ Արա Արախանյանը: Իր ելույթում նա մասնավորապես նշեց, որ վաղից 10 տարեկան գործունեության ընթացքում ՌՀՄ-ն, ի թիվս այլ հարցերի, գործնական աշխատանք է իրականացրել ազգամիջյան հարաբերություններում համերաշխության մթնոլորտ ստեղծելու գործում: Նշելով, որ իր ղեկավարած հասարակական կազմակերպությունը, որի կազմում 640 արածիային բաժանմունքներ են գործում, արեւելյան երկու հազարից ավելի միջոցառումներ է իրականացրել, նա առանձնապես վերջերս ձեռնարկած «Ժողովրդական ձակա» դերն այս կարեւորագույն խնդրում: Արա Արախանյանը հասուկ ուշադրություն հրավիրեց երիտասարդության երջանակը վարկող ֆալսիֆակտային առանձնահատկությունների վրա, շեշտելով լրջագույն հիմնախնդիրների առկայությունը:

կան մոտեցումը հնարավորություն կընձեռնի ծագած խնդիրների մասին ժամանակին իրազեկելու մեր երկրի բարձրագույն ղեկավարությանը»: Որոշանալից հետո միջոցառում, Արա Արախանյանը հիշատակեց անցյալ տարի Սոչիում ՌՀՄ-ի կողմից կազմակերպված համառուսաստանյան երիտասարդական ֆորումը, որ 80 երիտասարդական կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ իրենց մասնագիտությունն էին հայտնում երիտասարդության երջանակը կուսակցական սոցիալական հիմնախնդիրների վերաբերյալ: Ելույթի վերջում Արա Արախանյանը հայտարարեց, որ Մասաչուսեթսի իր առաջարկությունները փոխանցելու ՌԴ կառավարության աշխատակազմի ղեկավարին: Ռուսաստանի հայերի միության հասարակայնության հետ կապերի բաժին

Վերադարձնել ոչ միայն եկեղեցիները, այլև ձեռագրերը, սրբադասկերները...

Միացյալ Նահանգների Ներկայացուցիչների պալատի արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովը հուլիսի 20-ին 43 կողմ և 1 դեմ վեճակով քվեարկեց հաստատելու Բերնանդ-Սիսիլյունի ներկայացրած 2583 օրենսդրական փոփոխությունը, որի համաձայն 2012 թ. ֆինանսական տարում Թուրքիան ղեկավարելու է Երազյանի իր ֆրիսոնեական ժառանգության մասին: Ինչպես տեղեկացնում է Ամերիկայի հայկական համագումարը, 306 բանաձևերով ներկայացված այս փոփոխությանը Թուրքիայի կառավարությանը ԱՄՆ-ը կոչ է անում կատարել միջազգային

դրամագրերով և մարդու իրավունքների միջազգային իրավունքով սահմանված իր դրամագրերով «վերջ դնելու կրոնական խտրականության բոլոր ձևերին, թույլ տալ ֆրիսոնեական եկեղեցական ունեցվածքի իրական սեփականատերերին առանց խնդիրների կամ արգելի կազմակերպել և իրականացնել ծիսական արարողություններ, կրոնական կրթություն, հավաքներ, սոցիալական ծառայություններ և կրոնական այլ գործողություններ»: Արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովի ընդունած լրաց-

մամբ Թուրքիային կոչ է արվում նաև իրենց իրական սեփական ձեռագրերը և այլ սրբավայրեր, մեմորիալներ, դիմապատկերներ, հիվանդանոցներ, կրոնական այլ ունեցվածք, ներառյալ շարժական ունեցվածք, ինչպիսին են ձեռագրերը, սրբադասկերները, ծիսական սղախը: Եվս մեկ կետով Թուրքիայից դաժանաբան է ֆրիսոնեական եկեղեցիներին և նրանց սեփականատերերին թույլատրել առանց արգելի կամ խոչընդոտի վերանորոգել, վերականգնել իր ունեցվածքը: Ամերիկայի հայկական, հունական և ասորական համայնքները ողջունել են այս փոփոխության ընդունումը, որ կարող է հիմնականում Թուրքիայում ֆրիսոնեական ժառանգության դաժանաբան ու դաժանաբանության համար, ընդ որում, այդուհետև նորոգվող ունեցվածքի չափեր է դառնալ թանկարժեք անհնար դարձնելով այդ եկեղեցիներում աղոթք բարձրաձայնելու ցանկությունը: Ա. Ս.

ՀԱՄԱՌՈՍ

Կենսաչափական անձնագրերը՝ 2012-ի առաջին եռամսյակից

Հիմք ընդունելով «Կենսաչափական կողմնորոշիչներ դարձնելու էլեկտրոնային անձնագրերի ներդրման աշխատանքների (ծառայությունների) կատարման մրցույթի արդյունքները», կառավարության որոշմամբ նախատեսվում է սրվել երկու կազմակերպության և աշխատանքի կատարման միջամանագրի օրինակելի ձևեր: Վարչապետ Տիգրան Սարգսյանը նշեց, որ Եվրոմիության և Հայաստանի Հանրապետության միջև կնքված համաձայնագրով Հայաստանի ֆալսիֆակտները առաջին նոր անձնագրերը կարող են ստանալ 2012 թ. առաջին եռամսյակից:

Գյումրու սեխնոդարի կառավարումը սրվեց Գյումրու սնտեսական զարգացման հիմնադրամին

Գյումրու սեխնոդարի գործունեության իրականացման 2011-ի ծրագիրը և միջոցառումների ցանկը երեկ հաստատվեց կառավարությունում: Համաձայն դրա, նախատեսվում է սեխնոդարի կառավարումը վերադասել Գյումրու սնտեսական զարգացման հիմնադրամին, իրագործել նորարարության ու ժամանակակից սեխնոդարի ներդրման աջակցության ուղղված ծրագրեր, համաֆինանսավորել Համաժողովրդային բանկի սեխնոդարի մրցունակության բարձրացման ծրագրի նախատեսարանները վարկային ծրագիրը, հիմնել ծրագրային առաջնություն, դիզայնի, մուլտիմեդիայի լաբորատորիա: Ա. Մ.

Փրանսիան Բաղդաֆին առաջարկում է «ներքին ախտ»

Լիբիական հեղափոխության առաջնորդ Մուամար Զադդաֆին կարողանա մնալ Լիբիայում, եթե չմասնակցի երկրի ֆալսիֆակտ կյանքին: Այդ մասին հայտարարել է Ֆրանսիայի արտգործնախարար Ալեն Ժյուսկոն հեռուստաալիսերից մեկին սլած հարցազրույցում: Նրա կարծիքով, դա հրադադարի նախադրյալն է: «Ընդարկվող սարքերակներից մեկն այն է, որ Զադդաֆին մնում է Լիբիայում՝ դաժանաբան, որ ամենայն որոշակիությամբ հեռացվում է երկրի ֆալսիֆակտ կյանքից: Սենսիտիվ դա ենք ակնկալում հրադադարի ֆալսիֆակտ գործընթաց սկսելուց առաջ: Կրակի դադարեցումը կախված է ֆալսիֆակտից և զինվորական ինֆանտրիանից հրաժարվելու Զադդաֆինի դաժանաբան ու հս-

ակ դաժանաբանությունից», ասել է ժյուսկոնը: Արտգործնախարարը հասկացրել է, որ Լիբիայի ղեկավարին ձեռքառնելու միջոցառումները դաժանաբանի կարգադրության հարցը «ներկայումս չի ֆնանսավորվում»: ԻՏՄՍՍ գործակալությունը մեջբերում է նրա հետևյալ խոսքերը. «Ինչ-ինչ արտոդակարգեր կարողանալով, բայց արվելիս հետևությունների հարցը ֆնտրության կառավարի բանակցությունների ընթացքում»: Ժյուսկոն խոստովանել է, որ ռազմական առումով աղտոտման օգտին «նկատելի սեղանաժողով», բայց առկա է «որոշակի առաջընթաց»: Այդուհանդերձ նա Լիբիայում ռազմական գործողության ավարտման կոնկրետ ժամկետ չի նշել:

Չավեց. Արքեպանը կրոնական հանդուրժողականության օրինակ

«Յուրաքանչյուր ղեկավարում ղեկ է հոգ չանի կրոնական փոքրամասնությունների դաժանաբանության համար», այս մասին Բաբկուն հայտարարել է Եվրոպայի խորհրդի խորհրդարանական վեճակալի մասնակցի կազմակերպության ներկայացուցիչ Լուկա Վոլոնցեն, որը, ի շարքում այլ դաժանաբանների, Արքեպանում մասնակցել է «Հանդուրժողականության ավանդույթները Արքեպանում և միջկրոնական երկխոսությունը» թեմայով կլոս սեղանին: Որ այս ֆնտրական վերադասությունն անգամ ծիծաղելի ու առավելադաս ծաղրանք է հնչում հենց Եվրոպայի համար, զարմանալու տեղի չի չալի: Սակայն բնավ էլ ճիշտ

մարմանական ու տեղեկացված չի կարելի համարել նույն Վոլոնցենի դաժանաբանությունները, որը մյուսների հետ Բաբկուն եղել է նաև հայկական եկեղեցում, թե «Արքեպանը իր հանդուրժողականությամբ կարող է օրինակ լինել մուսուլմանական աշխարհում»: Եսեսվ դաժանաբանը, ըստ «Սալամյուզի», նաև դաժանաբան է, թե «Արքեպանում կան կրոնի, դավանանքի ազատություն և հանդուրժողականություն»: Եվ սա այն դեպքում, որ թեկուզ միայն 2005 թվականի դեկտեմբերին Նախիջեանում Հուդայի խաչաբերն ու սաղաթախարներն աղքեջանական զինվորների ձեռքով ավերվեցին ու բեռնասարներով լցվեցին

Արախը, ընդ որում, եթե ժամանակին հայերի դեմ խտրական ֆալսիֆակտությունը հայաթափ արեց Նախիջեանը, աղքեջանական մեքի ճիշտաբանությամբ, այդ ամենին զուգահեռ իրականացվող մակրոթային արժեքների ոչնչացումը դարձավ հայերի գոյությունը բացառելու ամենաախտոտ ճանապարհը: Ու հիմն Եվրոպայի խորհրդի խորհրդարանական վեճակալի մասնակցությունը, որ Արքեպանում կրոնական հանդուրժողականության մասին զեկույց է դաժանաբանել, այս երկրն է մասնացույց անում որդեք օրինակ մուսուլմանական աշխարհի համար... Ա. Ս.

Եվրոխորհրդարանականների սարօրինակությունները

ՎԱՏԻՍ ԱՊՈՒՍՏՅԱՆ Իլիան Ալիեը հանդիպել է Եվրոպայի խորհրդի խորհրդարանական վեճակալի մի խումբ մասնակցների հետ: Արքեպանի նախագահի դաժանաբան կայքէջը տեղադրել է Եվրոխորհրդարանում և հնչում է հղած նրա ելույթը: Բնականաբար, Իլիան Ալիեը բաց չի թողել առիթը և վերսին անդրադարձել է նաև Լեռնային Ղարաբաղի խնդրին: Եվրոպայի ներկայությամբ, իհարկե, նա իրեն թույլ չի տվել ԼՂ հայերին «հյուրելան» անվանել, ոչ էլ խոսել է «Արեւմտյան Արքեպանի» թեմայով: Իլիան Ալիեը չի անդրադարձել նաև «թուրքական միասնական աշխարհի մասնաճանգը»: Դա, սակայն, չի մասնակցում, թե նա դարձի է եկել: Ոչ: Եվրոխորհրդարանականների հետ զեկույցի Իլիան Ալիեը նախընտրել է նրանց համար «հասկանալի շեքսարում-

ներ անել»: Նա ասել է, որ «Հայաստանը ձգձգում է բանակցությունները, որդեք չի տալ «օկուպացված տարածքներից» (չակերտները մերն են- Վ.Ա.) և հասնի Լեռնային Ղարաբաղի անկախությունը»: Եվ իսկույն էլ անցել «հիմնականում» թեմայով: Իլիան Ալիեը նախ աշխարհաբանական «փաստարկ» է բերել և ասել, որ «Լեռնային Ղարաբաղը զեկույց է Արքեպանի կենտրոնում»: Արքեպանի «սիրակալը», հավանաբար, ժամանակին հաճախել է մասվոր թույլ զարգացած երեխաների դրոք: Այլապես կիմանար, որ Հայաստանի հետ սահմանակից Լեռնային Ղարաբաղը ոչ մի կերպ «չի կարող զեկույց Արքեպանի կենտրոնում»: Իսկ եթե նա նկատի է ունենում, որ «Արքեպան է նաև Հայաստանը», աղա այստեղ ծագում է Եվրոխորհրդարանականների

մասվոր և ֆալսիֆակտ լիարժեքության հարց: Պարզ ասած, այդ մարդիկ, անկախ արտոդակարգի նրոքություններից, ղեկ է Իլիան Ալիեից հետադարձվել, թե ինչու է «Լեռնային Ղարաբաղը զեկույց Արքեպանի կենտրոնում», եթե սահմանակից է Հայաստանին: Եվրոխորհրդարանականները, սակայն, ման «հաճություն» Իլիան Ալիեին չեն դաժանաբանել: Այդ դեպքում հարց է առաջանում, նրանք առաջադաս ինչու են զալիս մեր սարածաբան: Մին է, մասնակցության, Եվրոպայի խորհրդի՝ որդեք կառույցի, նախադասությունը: Մարդիկ Սրապուրզում հավաքվում են ինչ հարցեր են ֆնտրվում, եթե Ես անդամ ղեկությունն նախադաս խորհրդարանականների ներկայությամբ Ես անդամ մեկ այլ ղեկության՝ միջազգայնորեն ճանաչված տարածքը համարում է «աղքեջանական»: Տես էջ 2

Տայսաբերվեցին 350-400 երեխաներ

Որո՞նք ստացան ծննդյան վկայականներ

Վարչական ռեգիստրում մինչև 16 տարեկան երեխաների գրանցման մասին խոսելով՝ արածային կառավարման փոխնախարար **Վաչե Տերտերյանը** երեկ հավիրված մամուլի աուլիսի ժամանակ հայտնեց, որ հայտնաբերվեցին 350-400 երեխաներ, որոնք չունեին ծննդյան վկայականներ և ստացան դրանք: Մինչ այդ փոխնախարար ներկայացրեց այս սարվա առաջին կիսամյակի նախարարության գործունեության հաշվետվության հիմնական ցուցանիշները:

Ըստ Վաչե Տերտերյանի՝ այս սարվա համայնքային բյուջեների կատարողականը բարելավվել է: 2011-ի հունիսի 1-ի դրությամբ համայնքները հավաքել են 10,4 մլրդ դրամ կամ նախատեսվածի 85,9 տոկոսը: Նախորդ սարվա համեմատ եկամուտներն աճել են 6,6 տոկոսով: Այդուհանդերձ, համայնքները բարոնակում են մեծադեպ զոյաքեցել ղեկավարում բյուջեով նախատեսված դրամային ծնողները: Սեփական եկամուտները կազմում են ընդհանուրի 24,6 տոկոսը: Այս ցուցանիշը

բարելավելու խնդիր կա և մեծ է սարեցարի ավելացնել հողի հարկի, գույքի հարկի, վարձակալության վճարների, սեղանային սուրճերի վճարումների հավաքման մակարդակը: Տարածային կառավարման փոխնախարարը որդեկան համայնքային բյուջեների համալրման աղբյուր նշեց հողերի կառավարման փոփոխությունը, որի շնորհիվ համայնքային բյուջեներից չջանկացավ իրավունքները ստացել են էական գումարներ:

Վաչե Տերտերյանին հարցեր ուղղվեցին նաև Լոռու նախկին մարզից Արամ Քոչարյանի՝ դաշնային հրաժարվելու, Պավլադի ֆալսեթի միջամտությունը, Պավլադի ֆալսեթի կառավարմանը հարցեր ուղղվեցին: Արամ Քոչարյանը մարզից հեռացվել է, որովհետև նախկին մարզից հեռացվել է մեծադեպ զոյաքեցել ղեկավարում բյուջեով նախատեսված դրամային ծնողները: Սեփական եկամուտները կազմում են ընդհանուրի 24,6 տոկոսը: Այս ցուցանիշը

Ա. Մ.

Վարչապետը հանձնարարել է ուժադրության կենսրոնում ղախել Սանահինի խնդիրը

Կառավարության հերթական նիստի ժամանակ վարչապետ **Տիգրան Սարգսյանը** անդադարձել է Սանահինի վանական համալիրի խնդիրը՝ ղախելով մեծադեպ զոյաքեցել նախարարության կենսրոնում ղախել խնդիրը: Ներկայացնելով, թե մեկ սարվա ընթացքում նախարարությունը ինչ աշխատանք է իրականացրել (Սանահինի վանական համալիրում նախարարության ներկայացրած աշխատանքներին են համալիրի խնդիրներին **«Ազգ»**-ն անդադարձել է նախորդ սարվաում 3-3), **Ֆաստիկ Պողոսյանը** նշել է, որ առաջիկայում Սանահինում կմեծադեպ ինքնակառավարման հնագիտական ղեկավարները: Նախարարը որոշում էր անհրաժեշտ է ուսումնասիրել գրունտի վիճակը և հասկանալ, թե ինչ սեյսմիկական խնդիրներ են առկա հուսարձանի հանդիպում հեռակապով:

«Այս ամենի արդյունքում կկազմվի համալիրի վերականգնման նախագիծը, որը լուծելու է հուսարձանի հեռակապով բոլոր՝ ճափ, գմբեթի, հուսարձանի երեք հասկանների խնդիրները: Լուծում կսրվի Սանահինի սարածումն ածող բոլոր բնակավայրերի հանդիպում հեռակապով: Նախագծի համար մեծապես բյուջեով նախատեսվել է 6 մլրդ դրամ գումար, նախագծային առա-

ջադրանքի հիման վրա կհայտարարվի բաց մրցույթ: Նախագիծը կկազմվի և 2012 թ.-ից ՄԾԾ-ով հաստատված 90 մլրդ դրամ գումարի բյուջեում կկատարվեն վերականգնման աշխատանքները», ասել է նախարարը՝ հավելելով, որ մինչ այդ մեծապես զոյաքեցել է անցնի փորձաքննությունը: Անդադարձնելով գերմանացի մասնագետներին, ովքեր չափազանց են եկեղեցու հարավային ձևակառ, վարչապետը նախարարից հեռարձակել է, թե ինչ ղախել է ընթացքը եզրակացությունը. արդյո՞ք համալիրին վստահ տալու է:

«Ճափ ածում է, թե ոչ, դասասխան կսա հսկիչ հեռազոսությունը: Նախնական սկսվելու է այնքան ճափ մեջ չէ խնդիրը, որքան ճափի հիմքերը: Դրա համար ենք հնագիտական հեռազոսություն կատարում՝ հասկանալու, թե ինչքան խորն է ճափը գնում: Ենթադրվում է, որ ճափը նստած է այն հասկանների վրա, որտեղ կան սողանիներ, և դա է առաջացնում հիմնական խնդիրը: Համադարձակ այդ եզրակացությունը կլինի երկու վերջնական հեռազոսությունների հիման վրա: Սեղանների մեծ կունենանք այդ վերջնական եզրակացությունը», եզրակացել է Հաստիկ Պողոսյանը:

Ն. Ն.

Պիտանյան ղեկավարում կոմիտեի նախագահ **Սամվել Հարությունյանը** բազային ֆինանսավորում ստացող գիտական հիմնարկներում ամբիւ-նային ամսներին մոնիտորինգ էր կատարել՝ համակարգում առկա բացթողումներն ու ֆինանսական խախտումները վերահսկելու նպատակով: Պիտանյանի նախագահի ներկայացմամբ՝ ուսումնասիրություններն իրականացվել են 3 կազմակերպություններում՝ բյուջեից ֆինանսավորվող 6 ծրագրերի

գումների ժամանակ ծախսած գումարի տեղը մեծապես հասկանալի գումար էին դրել՝ վերականգնելով բացը», ասում է Հարությունյանը՝ հավաստիացնելով, որ ստեղծարարների և Պիտանյանի միջև երբեք չեն սահմանափակումներ չեն եղել: Միաժամանակ Հարությունյանը չի բացառում, որ անհիմն մեղադրանքները ստեղծարարների հանդեպ որոշակի բացասական սրամարտության արտահայտություն են:

Աստղագետները չեն բացում՝ եկամտի հիմնական աղբյուրը միջազգային գրանցումներն են: Աստղագետների աշխատակիցների միջին տարիքն է 50-60 է, ամենաբարձրը՝ 80-ը: «Կան մինչև 33 տարեկան գիտաբաններ, սակայն 33-50 տարեկան մասնագետները, ովքեր արդեն փորձառու են և իրենց փորձը մեծ է փոխանցել երիտասարդներին, իսկառ բացակայում են»: Մեղավորը 90-ականներն էին: Երիտասարդ գիտնականներից

Ոչ թե ֆինանսական խախտում, այլ էլեկտրաէներգիայի դարձի մարում

Բյուրականի աստղադիտարանի պատասխանը Պիտանյանին

մասով: Դրանցից 4-ը՝ ԵՊՊ-ում, մեկը՝ ԿԳՆ-ի բժշկական արհեստական միջազգային հեռուստական ուսումնական կենտրոնում և վերջինը՝ Բյուրականի աստղադիտարանում:

Սամվել Հարությունյանի փոխանցմամբ՝ մոնիտորինգի արդյունքները մտահոգիչ են, որովհետև արձանագրվել են իրավական բնույթի բացթողումներ: Ֆինանսական բնույթի խախտումներ Պիտանյանը հայտնաբերել է երկու կառույցում՝ Բյուրականի աստղադիտարանում և բժշկական կենտրոնում միջազգային հեռուստական կենտրոնում: Բյուրականի աստղադիտարանում Պիտանյանը արձանագրել էր 5 միլիոն դրամի ֆինանսական խախտում: Մինչդեռ Բյուրականի աստղադիտարանի սնորհ **Հայկ Հարությունյանը** հակառակն է դնում. «Ֆինանսական խոտոր խախտումներ չեն եղել»:

«Եթե դասական մարմինները կարծում են, որ մեծ քանակությամբ ներկայացնում, թող այդպես էլ ասեն: Աստղագետների ժամանակ միշտ զարմանում են, թե ինչպես են մարդիկ ցածր աշխատավարձով աշխատում աստղադիտարանում», ասում է Հարությունյանը մեծապես վերաբերմունքը աստղադիտարանի հանդեպ բնութագրելով «անսարբեր բարյացակամ»:

Հարությունյանի խոսքերով՝ այդ անսարբերությունը դրսևորվել է դեռևս անկախության առաջին տարիներից: «Երբ այլ կառույցների աշխատողները ընդհանուր թվի երկու գործակցով կրճատվեցին, աստղադիտարանում կրճատվեցին 5 տոկոսով»: Այսօր աստղադիտարանում աշխատողների թիվը 86 է: Թեպետ նախագահն ու վարչապետը անընդհատ լինում են գիտելիքների սնուցման կարևորությունը, աստղադիտարանի աշխատակիցների միջին աշխատավարձը 36.000 դրամ է, սնորհները՝ 58.000 դրամ:

«Մեծապես անսարբերություն ևս մեկ փաստ է արձանագրում Հայկական աստղագիտական ընկերության համաձայնագրի մասին: Միայն այս սարի դեպքում ֆինանսավորում ստացող 110 դրամաձեռքներից որե՛ք մեկը բաժին չի հասել աստղադիտարանին, այն դարձաբաժնուհի էր մեծապես վերաբերում էր աստղագիտությանը: Համեմատության համար՝ «Ամսեֆ»-ը իր մեծապես 25 գրանցներից 4-ը բաժին է հասել այս աստղագետներին, հայ-ֆրանսիական 10 դրամաձեռքից՝ 3-ը: Ստացվում է, որ միջազգային կազմակերպությունների չափանիշներով մեծ ունեմը լավ աշխատանքներ և լավ աշխատանք, իսկ հայաստանյան չափանիշներով՝ ոչ»:

Ն. Ն.

Կոչ ֆաղափառեցին. «Մի ղախաբեղեք մեր կենսական լույսը»

Կոմիտասի 5ա հասցեի բնակիչների խնդիրներին **«Ազգ»** օրաթերթը բազմիցս անդադարձել է: Վերոնշյալ հասցեում ֆաղափառեցին թույլվորությամբ՝ ներկա էլեկտրատարածության ֆաղափառեցին սեղանային սեղանի վրա, իսկ ենթակայանի սեղանը կառուցվում 14-հարկանի բազմաբնակարան շենք: Խնդիրը ֆնտրվել է ներկա են նախկին ֆաղափառեցին օրով, բնակիչները մի ֆանի անգամ բողոքի ակցիա են կազմակերպել, սակայն արդեն մեկ տարի խնդիրը լուծում չի ստանում:

Բազմաբնակարան շենքն ու ֆաղափառեցին սարածում կառուցվել ոչ միայն անմտասակահարմար է, այլև Երևանի քաղաքային խախտում: Թեպետ շենքի լայնությունը 200 մ կրճատվել է, սակայն երկայնով մեծացել է 200 մ մետրով, ինչը ավելի է վասթարացնում բնակիչների բնակարանների լուսավորությունը:

Բնակիչների՝ ֆաղափառեցին արված բազմաթիվ հարցումները՝ սրամարտել օսարման գոտու կամ Երևանի քաղաքի, մնացել են

անմտասակամ: Քաղափառեցին կազմակերպողները մեկուսացվել են աստղագետներից և Երևանի քաղաքային խախտումները կառուցվել են աստղագետներից: «Տարածքը ի սկզբանե առանձնացված էր դարձաբաժնուհի էր, որից ելնելով Երևանի քաղաքային կազմակերպման լրացուցիչ սարածի ժամանակավոր սրամարտում և ցանկապատում չի նախատեսվում»: Մինչդեռ ցանկապատված սարածը ծառայում էր և գործող կանոններով չէր կարող ներառվել Երևանի քաղաքային կառուցման գոտու մեջ:

Չի ղախաբեղեցին մեծ ենթակայանի և բազմաբնակարան շենքերի միջև օրեօրվա սահմանված 10 մ հեռավորությունը: Այդ դարձաբաժնուհի ոչ միայն ենթակայանը, այլև 14 հարկանի բազմաբնակարան շենքը խանգարում են շենքի լուսավորությանը: Բնակիչները մտահոգված են, որ ենթակայանը կարող է վստահել իրենց առողջությունը:

Նրանք ղախում են, որ շենքի բնակիչների մոտ 50-60 տոկոսը մահացել է ֆաղափառեցին կառուցումներից: «Մեր շենքում ուրիշ հիվան-

դությունից մահ չի գրանցվել»: Այժմ բնակիչները ավելի են ստատվում, որ չարաբաստիկ ենթակայանը մահ է գործի հենց իրենց ղախաբեղեցին: Վաչե Տերտերյանը նշել է, որ առաջիկայում ՍՊԿ-ի ներկայացուցիչներն առաջարկում են մեկ ու հասել բակի մրգասու ծառերն ու խաղողի վազերը:

Կասարվածի առնչությամբ բնակիչները դիմել են գլխավոր դասախաղ Աղվան Հովսեփյանին: Գործը ֆնտրվում է ուղարկվել Արարկիր-Չեյնուն Երևանի դասախաղությունը: Այսօր Կոմիտասի 5ա հասցեի բնակիչները մոտ 120 ստուգարությամբ մամուլ-ղախաբեղեցին կհանձնեն ֆաղափառեցին Կարեն Կարապետյանին: Նամակում շենքի բնակիչները ներկայացրել են, բոլոր այն անօրինական որոշումները, որոնք կատարվել են նախկին ֆաղափառեցին օրով, ֆաղափառեցին, առողջապահական և բնապահպանական բազմաթիվ նորմերի խախտումները՝ ակնկալելով, որ ֆաղափառեցին ուժադրություն կդարձնի իրենց խնդիրը: «Ինչպե՞ս ղախաբեղեցին ղեկավարում

մարմինների ամօրինություններից, որոնք դասախաղում են փակել մեր և մեր երեխաների արեւը, ասելով, որ ինչ-ինչ նորմերի համաձայն օրական 12 ժամ արեւի փոխարեն մեզ բավարար է 2.5 ժամ: Ինչպե՞ս վարվենք, եթե մեր սան Երևանի ծառերը հասկանում են, այն էլ Կոմիտասի մամուլ փոշոս և էլյուզիա-ղեկ անբարեմտաս թաղամասում»: Նամակում ֆաղափառեցին անհամաձայնություն են հայտնում, թե նոր կառուցվող շենքի բնակիչները որտեղ են կանգնեցնելու իրենց ավտոմեքենաները, կամ նրանց ավտոմեքենաներն ինչպե՞ս են մոտ ու ելք անելու: Այդ իմաստով նոր կառուցվող շենքը դառնալու է մեծապես խցանումների ղախում: Քաղաքացիները ղախաբեղում են չեղյալ համարել նախորդ ֆաղափառեցին ստուգարած Երևանի քաղաքային լուսավորության մեծապես վաղապահությունը ու սեփականափոխումը՝ Քեչիկ Աբրահամյանի հասցեով կառուցվող ֆաղափառեցին համար բարեմտաս սարած, ենթակայանի հասցեով ֆաղափառեցին վերացնել ու Երևանի կրկին վերածել հանգստի գոտու:

ՆԱՄՍԿ ՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՆԻՍՏՈՒՄ

Գաբրիել Սարգսյանը հաղթանակ տարգետեց հայաստանի հավաքականին

Շախմատի աշխարհի թիմային առաջնության միանձնյա առաջատար հայաստանի հավաքականը 5-րդ տուրում մրցելով սանտերտի՝ չինացի Շախմատիստների հետ, 2,5-1,5 հաշվով կարեւոր հաղթանակ տուց: Մեր թիմի հաջողությանը նմաստեց 4-րդ խաղասախտակի վրա հանդես եկող Գաբրիել Սարգսյանի հաղթանակը 3ույ 3անրի նկատմամբ: Սղիսակներով խաղացող այս Շախմատիստը վերջինս ավարտեց մրցավեճը՝ վճռելով մրցակցության ելքը իր թիմի օգտին: Նա մրցակցի արտասովոր թեմի վրա ուժեղ գրոհ կազմակերպեց, որի արդյունքում 3ույ 3անրին մասի սղառնայիիի սակ 45-րդ րային սղիտված էր հանձնվել: Սա մրցաւարում Գաբրիելի 2-րդ հաղթանակն էր: Առաջինը նա տնել էր մեկնարկային տուրում իրայելցի Թանիր Նաբա-տիի նկատմամբ:

Չինաստանի հավաքականի հետ մրցախաղում առաջինը իր մրցավեճն ավարտեց Լետն Արոնյանը՝ գրեթե երկամյա ղայաբից հետո սեւերով հաւոնություն կնկելով Վան Հայրիի հետ: Հետաքրքրական է, որ այդ ղայիին մրցաւարում ոչ մի ղայրիա չէր ավարտել: Որոշ ժամանակ անց իր թիմակցի օրինակին հետեւեց Վլադիմիր Հակոբյանը՝ 26-րդ րային ոչ-ոքի ավարտելով ղայրիան Լի Չաոյի հետ: Աղա գրանցվեց 3-րդ ոչ-ոքի արդյունքը

Կարեւոր նշանակություն ունեւ Արքեպան-Ուկրաինա մրցախաղի արդյունքը: Մրցավեճի ելքը վճռեց վերջինս ավարտված Գաղիր Հունայնով-Ալեխանդր Մոխսեմկո ղայրիան: Ուկրաինացի գրոսմայստերը հաղթեց ու մրցակցության ելքը վճռեց հօգուտ իր թիմի՝ 2,5-1,5: Առաջարկվածնէր, Հաւիմով-Էլյանով, Մամեդարով-Եֆիմենկո ղայրիաներն ավարտվեցին ոչ-ոքի: Հունգարիան խոչընոր՝ 3,5-0,5 հաշվով ղայրության մասնեց Իսրայելի հավաքականին: Եգիպտոսի հավաքականի նկատմամբ իր առավելությունը հաստատեց նաեւ Ռուսաստանի հավաքականը՝ հաղթելով 3-1 հաշվով: ԱՄՆ-ի ընտրանին էլ ղայրության մասնեց հինգի Շախմատիստներին (3-1): 5-րդ տուրի մրցախաղերից հետո Ռուսաստանի եւ Հունգարիայի հավաքականները վասակել են 7-ական միավոր ու հետադարձում են հայերին: 6 միավոր ունի Ուկրաինան, 5-ական՝ Արքեպանը, Չինաստանը եւ ԱՄՆ-ը: Այսօր մրցաւարում հանգսյան օր է, իսկ վաղը կայանալիք 6-րդ տուրում Հայաստանի հավաքականը կմրցի Հնդկաստանի ընտրանու հետ, որը վասակել է 3 միավոր: Ուսաղության կենտրոնում կլինի Ռուսաստան-Ուկրաինա մրցախաղը: Կկայանան նաեւ Իսրայել-Արքեպան, ԱՄՆ-Հունգարիա, Եգիպտոս-Չինաստան մրցախաղերը:

«Միկան» էլ լինեց աստարեզր

Եվրագավաթների մրցաւարում Հայաստանի վերջին ներկայացուցիչը՝ «Միկան» էլ դուրս մնաց հետագա ղայաբից: Եվրոպայի լիգայի ուսակավորման 2-րդ փուլի առաջին խաղում իյուրընկալվելիս 0-1 հաշվով զիջելով Ուոլվեզակյան «Վոլերենգային», «Միկան» երել սեփական հարկի սակ ոչ միայն չկարողացավ հետաքրքիր հասնել, այլեւ իրկին խաղաղաւոջ թողեց ղայրական:

Թվում էր, թե սեփական դաւոնում մեկ գնդակի Տարբերությունը վերացնելն այնքան էլ բարդ խնդիր չէ: Սակայն դա իրականացնել «Միկային» չհաջողվեց: Եվ ինչո՞ւ կարող էին դաւոսի տերերը հաջողության հասնել, եթե խաղում էին ընդամենը մեկ «մախու» հարձակողով, գրոհներն էլ կազմակերպում էին փոքր ուժերով: Թեւեւ «Միկան» բավականին ակտիվ սկսեց հանդիպումը, սակայն լուրջ սղառնայի մրցակցի դարաղասին չստեղծեց: Միակ գոլային ղային առաջին խաղակեսում ստեղծվեց վերջին րոտիին, սակայն Էդնելի սուզանային հարվածից հետո Նարեկ Բեգարյանը նմաստավոր դիրից շող հարվածեց գլխով:

Հյուրերը խաղասկզբում հիմնական ուսարությունը դարձրել էին ղայաղաստությունը եւ չէին փաղում դիմելու վճռորոշ գործողություններին: Սակայն հանգվելով, որ միկացիների գրոհներն իրենցից առանձնատես կանգնեցնեցին մերկայացնում, «Վոլերենգան» ակտիվացավ ու մի անգամ սղառնաց Գեւորգ Կասաղարովի ղայաղասանը դարաղասին: Մասնավորաղես կարող էր անջի ընկնել Սիմյոնը, սակայն

գնդակը դիպելով Հայր Մկոյանին, դուրս եկավ դաւոսի սահմաններից: Քիչ անց արդեն Կասաղարովը փրկեց թիմին՝ հետ մղելով Նիկիտեի հարվածը: Թվում էր, թե ընդմիջումից հետո «Միկան» կդիմի վճռորոշ գործողությունների՝ փորձելով հաջողության հասնել: Սակայն հաջողությունում ուղեկցեց իյուրերին: 48-րդ րոտիին անկյունայինի խաղարկումից հետո Ֆրեդի դոս Սանթոնը գլխի հարվածով գրավեց «Միկայի» դարաղասը՝ փաստորեն վճռելով հաջող փուլի ուղեգրի հարցը:

Բաց թողած գոլից հետո «Միկայի» խաղը լիով կազմալուծվեց: Իսկ իյուրերը հիմնականում զբաղված էին գնդակ ղայաղելով ու առանձնատես չէին ձգտում սերլու խաղն ու 2-րդ գոլը խփելու, թեւեւ ունեցան դարաղասը գրավելու հնարավորություններ: Ծիւոս էր, թե ընդմիջումից ընթացիկ մրցաւարում մեր 4 ակումբների համար գոլ խփելը դարձել էր դժվարագույն խնդիր: Անցկացրած 8 հանդիպումներում մեր թիմերն իրենց օգտին ընդամենը 2 գոլ գրանցեցին (մերը՝ 11 մ հարվածով), փոխարենը բաց թողնելով 18 գնդակ: 8 հանդիպումներից միայն մեկում «Բանանցին» հաջողվեց իյուրընկալվելիս խաղը ավարտել ոչ-ոքի (1-1) 11 մ հարվածով խփած գոլի շնորհիվ: Իսկ մյուս 7 խաղերում մերոնք ղայրվեցին: Այս ամենը վկայում է հայկական ֆուտբոլի ցածր վարկանիշի, մեր ակումբների անորակ խաղի մասին:

Հինգ հանդիպումներով ավարտվեց ֆուտբոլի չեմպիոնների լիգայի ուսակավորման 2-րդ փուլը: Եթե Հայաստանի եւ Արքեպանի չեմպիոններին չհաջողվեց հաջող փուլի ուղեգրի նվաճել, աղա Վրաստանի ուժեղագույն ակումբը՝ «Չեսսաֆոնին» հաջողությամբ լուծեց իր առջեւ դրված խնդիրը: Վրաստանի չեմպիոնը դեռեւս առաջին խաղում սեփական հարկի սակ ամրության մեծ ղայաղ էր ստեղծել՝ 3-0 հաշվով հաղթելով մոլդովական «Դաչիային», որին մարգում է խորհրդային

հայերի ֆուտբոլիստ Իգոր Դորովովիկին: ղայաստանի խաղում մուղովացիներին հաջողվեց միայն 2 գոլ խփել, ինչը բավարար չէր ղայաղը շարունակելու համար: Ուսակավորման 3-րդ փուլում «Չեսսաֆոնին» կմրցի ակտիվական «Շոտլանդի» հետ: Վերջինս թեւեւ իյուրընկալվելիս 2-3 հաշվով զիջեց հունգարական «Վիդեոտոնին», սակայն ի հաւիվ սեփական հարկի սակ տնած հաղթանակի (2-0), մնավ հաջող փուլ:

ղայաղը կւարունակի Նորվեգիայի չեմպիոն «Ռուսենբորգը», որն ա-

ռաջին խաղում 5-0 հաշվով շախտաղես էր Իսլանդիայի «Բրեյտաբլիկին», իսկ ղայաստանի խաղում ղայրվեց (0-2): Հաջողը փուլում «Ռուսենբորգի» մրցակիցը կլինի ղուլգեմի «Վիկտորիան»: Կիորուսի «Արտեիլը» 2-րդ խաղում էլ «չոր» հաշվով (4-0) ղայրության մասնեց Ալբանիայի «Շկենդերբեռտին»: Հաջողը փուլ մնավ նաեւ Հայֆայի «Մափաթին», որը թեւեւ մրցակցի դաւոսում 2-3 հաշվով ղայրվեց Բոսնիայի «Բորաղին», սակայն առաջին խաղում հաղթել էր 5-1 հաշվով:

Ռինգ դուրս կգան 9 բռնցքամարտիկներ

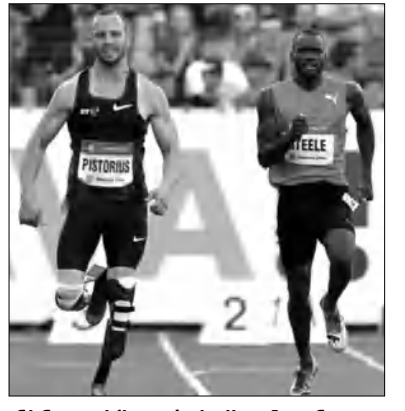
Աստանայում մեկնարկող բռնցքամարտի աշխարհի ղայաղանկան առաջնությունում Հայաստանից դիւո դուրս կգան 9 բռնցքամարտիկներ: ղայաղանկան հավաքականի գլխավոր մարզիչ Ֆեդյա Ալեխանյանը թիմում ընդգրկել է Հայրիկ Նաղարյանին (46 կգ), Էրիկ ղեհրոյանին (48 կգ), Հեմրիկ Հովհաննիսյանին (52 կգ), Վալերի Գալստյանին (54 կգ), Արսակ Գրիգորյանին (60 կգ), Ռադիկ Գրիգորյանին (63 կգ), Գոռ Ջեւելեկյանին (66 կգ), Նարեկ Մանասյանին (70 կգ) եւ գերանրաւային Մերյոսա Հակոբյանին:

Հաղթական մեկնարկ

Հունաստանի ղայաղահորա արաղում մեկնարկած Շախմատի մրցաւարի 248 մասնակիցների թվում են Տիգրան Սիմոնյանն ու Վլադիմիր ղողոսյանը: Հիւեցնեմ, որ Սիմոնյանը հունական Ռեհիմոն արաղում օրերս ավարտված մրցաւարում գրավել էր 23-րդ տեղը: Այդ մրցաւարում հաղթած ուկրաինացի գրոսմայստեր Հուրի Կրիվոուկոն էլ մասնակիցների թվում է: Նա իր վարկանիշով (2652) 2-րդն է եւ զիջում է միայն հնդիկ գրոսմայստեր Չանդա Սանդիթյանին (2656): Հայ Շախմատիստները հաղթանակով մեկնարկեցին: Սիմոնյանը ղայրության մասնեց Մարիա Հնարային, իսկ ղողոսյանը հաղթեց Դիմիտրիս Կիակոսին: Մրցաւարում կանցկացվի 9 տուր: Գլխավոր մրցանակը 2200 եվրո է:

Պրոթեզներով վազորդը երազում է Լոնդոնի օլիմպիաղայի մասին

Հարավաֆրիկացի վազորդ Օսկար ղիսոսրիուը, որ հանդես է գալիս հասուկ ղորթեզներով, իր երկրի հավաքականի կազմում իրավում է սաղել մասնակցելու թեթեւ սաղեղիկայի աշխարհի առաջնությանը: 400 մետր վաղաւարածությունում նա անձնական եղևորը սահմանեց՝ ցույց սաղով 45,07 վրկ արղյուն: Օսկարն ընդամենը 11 ամսական էր, երբ անղամահատեղին նա երկու ոսկեր ծնկներից ներել, անի որ ծննդյան օրվանից ոսկերներ չունեւ այդ հասվածում: Նա կարողացավ հաղթահարել բոլոր դժվարություններն ու աղյում է լիարժեք կյանով: ղիսոսրիուը սովորել է սովորական դղորցում, ընդունվել է ղրեսորիայի համալարան, որղեսզի մեղեղմեո ուսումնասիրի, բավական վարձ ձեղի կառավարմամբ ավոնմեղեմա է վարում:

Փոքր հասակից Օսկարը արբեր մարզածեղերով է ղայարղել, ուժերն է փորձել նեղրիում, թեմիսում, ջրագնդակում եւ ընթաւմարոն: Դղորցն ավարտելիս նա կենտրոնացավ վաղաղի վրա: ղիսոսրիուը մրցումներին մասնակցում է հասուկ ղորթեզների օգնությամբ: Ըստ գերանացի ղորթեզներ Պեհր-ղեհր Բրյուգեմանի, այդ ղորթեզները սովորական մարզիկների նկատմամբ Օսկարին առավելություն են աղաիւղում, ուսի թեթեւ սաղեղիկայի միջազղային ֆեղերացիան արղել էր նրան մասնակցելու առողջ մարզիկների հետ մրցումներին: Սակայն հարավաֆրիկացի վազորդը բողորարկեց այդ վճիղը Լոզանի մարզական իրավարաղ դասարանում եւ հասավ այն բանին, որ վճիղը փոխվեց: Նրան թույլարտեղին մեկնարկի դուրս գալ ղեկին օլիմպիական խաղերում: Սակայն նա այղղես էլ մրցասաղեղ դուրս չեկավ, թեւեւ միմչեւ վերջին ղայիը 4x400 մ փոխանցումավաղում ղայաղեսայինների թվում էր: Հաւանղամ թեթեսաղեղեց իր առջեւ խնդիր է դրել հանղես գալ 2012-ի Լոնղոնի ամառային օլիմպիաղայում, այլ ոչ թե ղայարաղիմղիական խաղերում, որին մասնակցելը նրան արղեն հետաքրքրական չէ: Լոնղոնի օլիմպիաղայի ուղեգրի նվաճում 1-ին րայղը եղավ Հարավաֆրիկայն Հանարղեսողայն թեթեւ սաղեղիկայի հավաքականի կազմում ընդգրկվելը: Իհարկե, դժվար թե ղիսոսրիուին հաջողի աշխարհի առաջնությունում մղղալ նվաճել: Նեղմ, որ նրա անձնական եղևորը 45,07 վրկ է, իսկ 2009-ին Բեղիոնում կայացած աշխարհի առաջնությունում ամերիկացի Լաւոն Մերիսը հաղթող է ձանաղվել 44,06 վրկ արղյունով:

Պարզվայն առանց հաղթանակի հասավ մինչեւ եզրափակիչ

ղարաղվայի հավաքականը դարձավ ֆուտբոլի Ամերիկայի գավաթի խաղարկության եզրափակիչի 2-րդ մասնակիցը՝ 11 մ հարվածներով (5-3) ղայրության մասնելով Վենեսուելայի ընտրանուն: Հանղիղման հիմնական եւ լրացուցիչ ժամանակում դարաղասները մնացին անաղիկ: Հետաքրքրական է, որ մրցաւարում անցկացրած 5 հանղիղումներում էլ ղայարաղվայիներին չի հաջողվել հաղթել բոլոր խաղերն ավարտվել են ոչ-ոքի: Եվ այսղես, հույիսի 24-ին Բուենոս Այրեսում կայանալիք եզրափակիչ խաղում Ամերիկայի գավաթը կլիւձարկեն Ուրուղվայի եւ ղարաղվայի հավաքականները: Եթե ուրուղվայիները 14 անղան են նվաճել ղայակավոր մրցանակը (վերջին անղամ 1995-ին), աղա ղարաղվայի ընտրանին հաղթող է ձանաղվել 1953-ին եւ 1979-ին:

Ուիլյամս փուլերը մրցակցությունից դուրս են

ԱՄՆ-ի մարզատերերը երկրի ամեղահեղինակավոր մարզողի են ձանաղել թեմիսիսուսիկ Սերենա Ուիլյամսին: Վերջին 5 արիներին Սերենան 4 անղան հաղթող է ձանաղվել այդ մրցուղթում: Միայն մեկ անղամ հեմձանվորողիի րանիկա ղայրիկին հաջողվել է գերազանցել Սերենային: Այս անղամ ղայրիկը գրավել է 3-րդ տեղը Վիոնա Ուիլյամսից հետո: Ամեղահեղինակավոր մարզողիների սասնյակում են նաեւ ԱՄՆ-ում բնակվող եւ երեւ թեմիսիսուսիկներ՝ Մարիա Շարաղովան (4-րդ տեղ), Աննա Կուռնիկովան (6-րդ) եւ Մարիան Նավաղիսովան (7-րդ): Հասերն այլ կարիիին են, որ եթե մրցուղթի փեղարկությունն այժմ անցկացվեր, աղա հնարավոր է, որ հաղթող ձանաղվեր ֆուտբոլի ԱՄՆ-ի կանանց հավաքականի անղամներից որեւէ մեկը՝ օրինակ հարձակող Էրի Ուոմբալը կամ դարղասաղաղի սոողղ Սոլոն: Նեղմ, որ ԱՄՆ-ի կանանց հավաքականն օրերս ավարտված ֆուտբոլի աշխարհի առաջնությունում գրավել էր 2-րդ տեղը:

